

รายงานเบื้องต้นเกี่ยวกับ โรค布鲁เซลโลซิสในกระบือ ที่เข้า

โรงฆ่าสัตว์ จังหวัดพิษณุโลก

* นิสิต ตั้งตระการพงษ์ ส.พ.บ., F.R.V.C.S (Stockholm)

** วิทยา เจริญพานิช ประกาศนียบัตรสัตวแพทย์ กรมปศุสัตว์

โรค布鲁เซลโลซิส เป็นโรคติดต่อในสัตว์ชนิดหนึ่ง เมื่อสัตว์เป็นโรคนี้แล้ว ทำให้เกิดการแท้งลูก พบในโค, กระบือ, แพะ, แกะ และ สุกร โรคนี้ติดต่อมาถึงคน ได้เรียกว่า “ไขอันดูแลนต์” เชื้อ布鲁เซลล่าเป็นสาเหตุทำให้เกิดโรคนี้ ซึ่งพบมี 3 ชนิดด้วยกันคือ *Brucella Abortus* ทำให้เกิดโรคแท้งในโคและกระบือ *Brucella Suis* ทำให้เกิดในสุกร และ *Brucella Mellitensis* ทำให้เกิดโรคแท้งติดต่อในแพะและแกะ โรค布鲁เซลโลซิส เป็นโรคที่ทำให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจ การเลี้ยงโคและกระบือมาก เพราะโรคนี้นอกจากทำให้แม่โค, กระบือ แท้งลูกแล้วยังทำให้การผสมติดยาก เมื่อคลอดลูกแล้วมักพบรกค้างเสมอ ลูกที่เกิดมาอ่อนแอ ฯลฯ

จากการสำรวจโรค布鲁เซลโลซิสทั่วประเทศปี 2502 สุภางคเสน (1970) พบว่าที่จังหวัดพิษณุโลกโคป่วยเป็นโรค布鲁เซลโลซิส 3.50 % ส่วนกระบือป่วยเพียง 0.20 % และ เมฆกมล (2518) รายงานว่า โรค布鲁เซลโลซิส ที่พบในโคของจังหวัดพิษณุโลก 3.65 % และพบในกระบือ 0.23 % อย่างไรก็ตาม ตั้งตระการพงษ์ และพวก (2520) ชี้ให้เห็นว่า โรค布鲁เซลโลซิสที่ตรวจพบในโคของจังหวัดพิษณุโลก

* หัวหน้าสถานีตรวจและรักษาโรคสัตว์พิษณุโลก จ. พิษณุโลก

** ผู้ช่วยหัวหน้าสถานีตรวจและรักษาโรคสัตว์ พิษณุโลก

ในปี 2514, 2515, 2516, 2517, 2518 และ 2519 พบโคเป็นโรค 20.4%, 16.6%, 45.1%, 24.1%, 23.3% และ 19.8% ตามลำดับ

ระหว่างเดือนมกราคม ถึง เดือนมิถุนายน 2521 ผู้เขียนและพวกได้ทำการตรวจสอบโรค布鲁เซลโลซิส จากเลือดกระบือซึ่งเจาะจกโดยตระจากหลอดเลือดคอ (Jugular Vain) และการตรวจสอบใช้วิธี Plate Agglutination Test ใช้ Serum ของกรมปศุสัตว์ ซึ่งผลิตที่กองผลิตชีวภัณฑ์ ปากช่อง

ผลของการทดสอบโรค布鲁เซลโลซิสจากกระบือที่เข้าโรงฆ่าสัตว์พิษณุโลก ระหว่างเดือนมกราคม ถึง เดือนมิถุนายน 2521 จำนวน 317 ตัว พบว่ามีกระบือเป็นโรค 6 ตัว เท่ากับ 1.89% (ไตลูชั่น 1 : 100 = 2 ตัว, ไตลูชั่น 1 : 200 = 4 ตัว) และพบสงสัยเป็นโรค 13 ตัว เท่ากับ 4.10% (ไตลูชั่น 1 : 25 = 10 ตัว ไตลูชั่น 1 : 50 = 3 ตัว) และพบว่ากระบือไม่เป็นโรค 298 ตัว เท่ากับ 94.01% เมื่อนำการพบครั้งนี้ไปเปรียบเทียบกับศุภางคเสน (1970) พบว่าโรค布鲁เซลโลซิสที่พิษณุโลกมีแนวโน้มสูงขึ้นกว่าเก่ามาก

คำขอบคุณ

ผู้เขียนขอบพระคุณ นายสัตวแพทย์ ประสงค์ บำรุงไทย ที่ได้ให้ความร่วมมืออย่างดีในการทำการตรวจสอบโรค布鲁เซลโลซิส จากกระบือที่นำเข้าโรงฆ่าสัตว์ จังหวัดพิษณุโลก

เอกสารอ้างอิง

ตั้งตระการพงษ์, นิสิต และ วิทยา เจริญพานิช 2520 โรค布鲁เซลโลซิส ในจังหวัดพิษณุโลก สัตวแพทยสาร 28 : 31—34 (มิถุนายน)

เมฆกมล, เซาวนา 2518 โรค布鲁เซลโลซิส สัตวแพทยสาร 26 : 11—18 (มีนาคม)

Subharngekarsen, Siri. 1970. Brucellosis in Thailand.

Bull, off. Int. Epiz. 73 (1-2) : 9-15.